

בבית המשפט העליון

בש"פ 7822/16

בש"פ 9583/16

לפני: כבוד השופט ס' גובראן

המבקשת בבש"פ 7822/16
והמשיבה בבש"פ 9583/16:

מדינת ישראל

נגד

המשיב בבש"פ 7822/16
והעורר בבש"פ 9583/16:

פלוני

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996; וערר על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת מיום 23.11.2016 במ"ת 52362-07-15 שניתנה על ידי השופטת ת' נסים שי

תאריך הישיבה: ט"ו בכסלו התשע"ז (15.12.2016)

בשם המבקשת בבש"פ

7822/16 והמשיבה בבש"פ

9583/16:

עו"ד מורן פולמן

בשם המשיב בבש"פ 7822/16

והעורר בבש"פ 9583/16::

עו"ד מנחם רובינשטיין; עו"ד מורן סעדון

החלטה

1. בקשה שלישית להארכת מעצרו של המשיב בבש"פ 5711/16 והמבקש בבש"פ 5855/16 (להלן: המשיב) מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים); וערר מטעם המשיב על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטת ת' נסים שי) במ"ת 52362-07-15 מיום 23.11.2016, בגדרה נדחתה בקשתו לעיון חוזר על החלטה לעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

כתב האישום

2. נגד המשיב הוגש ביום 17.8.2015 כתב אישום מתוקן בן 13 אישומים המייחס לו שורה של עבירות מין חמורות, וביניהן עבירות של אינוס, מעשי סדום ומעשים מגונים. כן מיוחסות למשיב מספר עבירות של שיבוש מהלכי משפט, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ואיומים.

3. עובדות כתב האישום פורטו זה מכבר בהחלטות קודמות של בית משפט זה שנגעו לעניינו של המשיב (בש"פ 5408/15; בש"פ 1714/16; ובש"פ 5711/16 ו-5855/16), ונביאן כאן בקצרה בלבד. על פי עובדות כתב האישום, בין שנת 2000 לשנת 2015 המשיב שימש כראש ישיבה בעיר צפת ונחשב בקרב קהל מאמיניו כגורם רוחני מוסמך ומייעץ. לפי הנטען, המשיב ניצל את מעמדו הדתי-רוחני כדי לבצע עבירות מין בנשים שפנו אליו לעזרה, גרם להן להאמין כי הן סובלות מבעיות רפואיות שונות והציע להן לסייע בפתרון בעיות אלה בכך שיבצע בהן "טיפול הרפיה", אשר היו למעשה פעולות מיניות. פעולות מיניות אלו הלכו והחריפו עם התקדמות ה"טיפול". כך, תחילה המשיב הורה לנשים לגעת בגופן; להחדיר אצבעות וחפצים לאיבר מינו; ולנהל עימו שיחות ווידאו. בהמשך המשיב אמר לנשים כי יש צורך שהוא יבצע את הטיפולים בעצמו, וכך היה נפגש עימן, נוגע בגופן ומחדיר אצבעותיו וחפצים לאיבר מינו. בחלק מהמקרים המשיב אמר לנשים שיש צורך כי יבצעו בו "טיפול הרפיה" כדי לקבל ממנו "שפע ואור", ובמסגרת "טיפולים" אלה גרם לנשים לגעת בגופו ובאיבר מינו. בנוסף מיוחסות למשיב עבירות של שיבוש מהלכי חקירה בכך שניסה להשמיד ראיות שהיו עשויות להפלילו וכן ניסה להימלט מן הארץ.

ההליכים עד כה

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בהחלטתו מיום 4.8.2015, בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, זאת נוכח קיומה של תשתית לכאורית מוצקה המלמדת הן על מסוכנות מוגברת והן על חשש ממשי להשפעה על עדים ושיבוש מהלכי משפט (להלן: החלטת המעצר). לאור היקף חומר הראיות, בית המשפט דחה את בקשת המשיב להורות על הכנת תסקיר מעצר בעניינו. ערר שהגיש המשיב על ההחלטה (בש"פ 5408/15) נדחה על ידי בית משפט זה ביום 17.8.2015 (השופט א' חיות), זאת לאור אופי והיקף עבירות המין שבוצעו וחומרתן והמסוכנות הגבוהה הנשקפת מן המשיב.

5. ביום 30.8.2015 המשיב הגיש בקשה לעיון חוזר בהחלטת המעצר, אולם בקשה זו נמחקה לבקשתו ובשל החלפת ייצוג. תחת בקשה זו, המשיב הגיש ביום 27.10.2015 בקשה נוספת לעיון חוזר בהחלטת המעצר, בה טען לכרסום משמעותי בעוצמת הראיות אשר יש בו כדי להביא לשחרורו לחלופת מעצר, ותוך שהוא מעלה טענות של פגמים בייצוג הקודם. בהחלטתו מיום 3.12.2015 בית המשפט המחוזי קבע כי עיון מדוקדק בבקשה העלה שהמשיב אינו חולק על קיומן של ראיות לכאורה, אלא על עוצמתן, ואין בהחלפת ייצוג, כשלעצמה, כדי להצדיק דיון מחדש בשאלה זו. בנוסף צוין כי ככל שלא הוצגה נסיבה חדשה המצדיקה עיון מחדש בהחלטת המעצר – אין מקום לקבל את הבקשה. ערר שהמשיב הגיש על החלטה זו נמשך ביוזמתו לאור המלצת בית משפט זה (בש"פ 8422/15).

6. ביום 5.1.2016 המשיב שב והגיש בקשה לעיון חוזר ובה פירט את התייחסות בא כוחו הקודם לכשלים בייצוג אליהם טען. בהחלטתו מיום 21.2.2016 בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה, זאת מאחר שנמצא כי לא מתקיימות העילות המצדיקות עיון חוזר בהחלטת מעצר. ערר שהגיש המשיב על החלטה זו (בש"פ 1714/16) נדחה ביום 24.3.2016 על ידי בית משפט זה (השופט י' דנציגר), נוכח העדר כרסום בתשתית הראייתית הלכאורית שהונחה נגד המשיב.

7. משחלפו תשעה חודשים ומשפטו של המשיב לא הסתיים, המדינה הגישה בקשה ראשונה להארכת מעצרו בתשעים ימים (בש"פ 3070/16), אשר התקבלה ביום 17.4.2016 על ידי בית משפט זה (השופט נ' סולברג).

8. ביום 13.6.2016 המשיב שב והגיש בקשה נוספת לעיון חוזר, נוכח חלוף הזמן ונוכח קיומה של בעיה בעדויותיהן של שלוש מתלוננות, לטענתו. בהחלטתו מיום 17.7.2016 בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה לעיון חוזר וקבע כי אין ממש בטענה בדבר שינוי נסיבות שכן אי העדתן של שלוש מתלוננות נעשתה בשל נסיבות רגשיות ורפואיות, וממילא אין באי העדתן כדי לפגוע במארג הראייתי, עת העידו זה מכבר עשר מתלוננות. בית המשפט חזר ועמד על מסוכנותו הברורה והגבוהה של המשיב, על השפעתו הרבה על קהל חסידיו ועל החשש לשיבוש מהלכי משפט. לבסוף נקבע כי אין בסיומה של פרשת התביעה כדי להפיג חששות אלו. ערר שהגיש המשיב על ההחלטה נדון יחד עם בקשה שניה מטעם המדינה להארכת מעצרו (בש"פ 5711/16 ובש"פ 5855/16). ביום 8.8.2016 בית משפט זה (השופט י' עמית) דחה את ערר המשיב וקיבל

את בקשת המדינה, תוך שהוא חוזר על הטעמים שעמדו בבסיס החלטות קודמות של בית משפט זה.

9. ביום 6.10.2016 המשיב שב והגיש בקשה נוספת לעיון חוזר, במסגרתה טען כי חל כרסום עובדתי בטענות המדינה, כפי שנלמד משמיעת הראיות בתיק עד כה. לטענת המשיב, מעדויות המתלוננות עולה כי לא זו בלבד שהמדינה ויתרה על העדתן של שלוש מתלוננות, אלא ששתי מתלוננות נוספות כלל לא רואות עצמן כנפגעות ממעשי המשיב. עוד המשיב גרס כי משמיעת התיק התגלתה מעורבותו של רב העיר צפת, הרב אליהו (להלן: הרב אליהו), בחקירה המשטרית ובאיתור חומרי חקירה. לטענת המשיב, מעורבות זו מעלה חשש לכך שהרב אליהו הדיח את המתלוננות להעיד נגד המשיב, תוך שימוש בהפחדות. המשיב הוסיף וציין כי ההגנה העבירה את מכשיר הפלאפון של המשיב – שנתפס על ידי המשטרה עם מעצרו – למעבדת סייבר פרטית ששחזרה חומר רלוונטי שהושמד ממנו. חומר זה, לטענת המשיב, עתיד לחזק את טענת ההגנה שלו, לפיה מערכות היחסים שלו עם שתיים מהמתלוננות היו בהסכמתן. לבסוף, המשיב הדגיש את חלוף הזמן הרב מיום מעצרו, באופן המחייב את בחינת אפשרות של חלופת מעצר הרמטית.

בהחלטתו מיום 23.11.2016, בית המשפט המחוזי דחה את בקשת המשיב והורה על המשך מעצרו, זאת מאחר שלא מצא כי הבקשה מגלה שינוי נסיבות המצדיק את קבלתה. ראשית, בית המשפט המחוזי ציין כי לא התקיים התנאי של חלוף הזמן ממועד ההחלטה הקודמת שניתנה כחודשיים וחצי עובר להגשת הבקשה. אשר לטענות המשיב לעניין מעורבותו של הרב אליהו, בית המשפט המחוזי קבע כי אין המדובר בשינוי עדכני של נסיבות, אלא טענותיו של המשיב בהקשר זה נבחנות על ידי הגורמים הרלוונטיים מזה שנה. ביחס לטענותיו של המשיב הנוגעות לעדויותיהן של המתלוננות – נקבע כי טענות אלו נבחנו ונדונו במסגרת הבקשה הקודמת לעיון חוזר, וככל שהמשיב מעוניין להראות שינוי נסיבות, עליו להצביע על דבר מה שאירע לאחר שניתנה ההחלטה. בכל הנוגע לעובדות החדשות שהתגלו מניתוח הנתונים ממכשיר הפלאפון של המשיב, בית המשפט המחוזי קבע כי לא זו בלבד שההתכתבויות נוגעות למתלוננת אחת בלבד מתוך שתיים עשרה מתלוננות, ועניינה אינו משליך על יתר הראיות בתיק, אלא שלגופו של עניין, אין בהן כדי ללמד על אופיו הראשוני של הקשר. על כן, הבקשה נדחתה. על החלטה זו הוגש הערר שלפניי.

10. אשר למהלך הדיונים בתיק העיקרי, הרי שבקצרה יתואר כי לאחר שהסתיימה פרשת התביעה, ביום 14.7.2016 החלה פרשת ההגנה. עדותו הראשית של המשיב

הסתיימה ביום 12.9.2016 והחלה חקירתו הנגדית. כיום קבועים שלושה דיוני הוכחות לסיום פרשת ההגנה – ביום 10.1.2017, ביום 23.1.2017 וביום 6.2.2017.

בש"פ 7822/16 ובש"פ 9583/16

11. המשיב טוען בעררו כי לא היה מקום לדחות את בקשתו לעיון חוזר. לטענת המשיב, בית המשפט המחוזי שגה בקבעו כי לא חל שינוי נסיבות המצדיק את קבלת הבקשה לעיון חוזר. כך, המשיב גורס כי הדיון בבקשה הקודמת לעיון חוזר התקיים במועד שבו הסתיימה פרשת התביעה ובטרם נפרשה בפני המשיב התמונה המלאה. לטענת המשיב, מהעדויות עד כה עולה כי המתלוננות לא רואות עצמן כנפגעות עבירה; כי לא התקיימה עבירה של השמדת ראיה, באשר המשיב הוא לא זה שמחק את ההתכתבויות עם המתלוננות; וכי הרב אליהו פעל להשמדת ראיות מזכות. כל אלו, לשיטת המשיב, יש בהם כדי להוות נסיבות חדשות המשפיעות על המארג הראייתי הקיים בתיק. זאת ועוד, המשיב חוזר וטוען כי הממצאים מניתוח מכשיר הפלאפון שלו במעבדת הסייבר מגלים תמונה מנוגדת לזו שהציגה המתלוננת הרלוונטית בעדותה. לטענת המשיב, נתון זה, יחד עם העובדה שהמדינה ויתרה על העדתן של שלוש מתלוננות ויחד עם העובדה שישנן מתלוננות שלא רואות עצמן כנפגעות – מהווה כרסום משמעותי בתשתית הראייתית הלכאורית בתיק. בנוסף המשיב חוזר וטוען כי עניינו מעולם לא נבחן על ידי שירות המבחן והקביעות בדבר מסוכנותו הינן חסרות בסיס. לבסוף, מציין המשיב כי הזמן הממושך בו הוא שוהה במעצר – 17 חודשים – יש בו כדי להביא לשינוי נקודת האיזון באופן המחייב את בחינת אפשרות שחרורו לחלופת מעצר הרמטית.

12. המדינה, מצידה, מתנגדת לשחרורו של המשיב לחלופת מעצר ומבקשת להורות על הארכת מעצרו, בהתאם לבקשתה. בהקשר זה המדינה אוחזת בהחלטת בית המשפט המחוזי וטוענת כי אין מקום להתערב בה. לדידה של המדינה, הבקשה לעיון חוזר אינה מגלה כל עילה להתערבות בהחלטת המעצר ולא מצביעה מדוע יש לשנות מהחלטותיו הקודמות של בית המשפט המחוזי.

אשר לבקשתה להארכת המעצר, המדינה טוענת כי המעשים המיוחסים לו ונסיבותיהם מלמדים על המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו. נטען כי המשיב ניצל את מעמדו כרב בקהילה ובמשך שנים ביצע מספר רב מאוד של עבירות מין בשתיים עשרה נשים. המבקשת מוסיפה ומטעימה כי עניינו של המשיב נבחן על ידי בית משפט זה במסגרת שלושה עררים, בהם לא נמצא כי חל כרסום בעילות המעצר. בנוסף, המדינה

מציינת כי מהמשיב עולה גם חשש לשיבוש הליכי משפט, לאור העובדה שניסה למנוע מהמתלוננות לספר על מעשיו ולאור העובדה שניסה לברוח מהארץ מספר שבועות לפני הגשת כתב האישום. לבסוף, המדינה גורסת כי קצב התקדמות ההליך בתיק העיקרי משביע רצון.

דיון והכרעה

13. לאחר שעיינתי בבקשה ובערר, על נספחיהם, ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שנערך בפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה בבש"פ 7822/16 להתקבל ודין הערר בבש"פ 9853/16 להידחות, כפי שיפורט להלן.

14. אפתח תחילה בעררו של המשיב. אכן, צדק בית המשפט המחוזי וצודקת המדינה בכך שבנסיבות העניין לא מתקיימות העילות לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים (ראו והשוו: סעיף 52(א) לחוק המעצרים). כאמור, עיקר עררו של המשיב נשען על מספר טענות אשר לשיטתו עולות כדי כרסום משמעותי בתשתית הראייתית הלכאורית נגדו. ואולם, הלכה היא כי לצורך הוכחת טענה זו, יש להצביע על "כרסום משמעותי ומהותי במערכת ראיות התביעה המצביע על כך שהסיכויים לזיכוי של נאשם עולים על הסיכויים להרשעתו" (ראו: בש"פ 4340/16 מדינת ישראל נ' בהרי, בפסקה 7 (9.6.2016) (להלן: עניין בהרי); בש"פ 2296/16 ח'ג'ג' נ' מדינת ישראל, בפסקה 15 והאסמכתאות שם (15.5.2016); בש"פ 6740/06 פרץ נ' מדינת ישראל, בפסקה ה(2) (3.9.2006)). בענייננו, לא מצאתי כי עלה בידי המשיב להרים נטל זה, זאת מבלי להביע עמדה באשר למשקל טענותיו ביחס להליך העיקרי. ואבהיר.

15. ראשית, המשיב טוען כי חל כרסום בעדויות המתלוננות, באשר המדינה ויתרה על העדת שלוש מהן; שתיים נוספות העידו שהן לא רואות עצמן כנפגעות; וביחס לשתיים נוספות, נטען כי המשיב מחזיק בראיות כי הן ניהלו מערכת יחסים אינטימית מרצון עימו. לא מצאתי כי טענות אלו מהוות כרסום בראיות לכאורה. כפי שציינה באת כוח המדינה בדיון בפניי – העובדה ששלוש מתלוננות בחרו לוותר על עדותן בבית המשפט, אינה מוכיחה כי המשיב לא ביצע המעשים המיוחסים לו, וממילא אין משמעה כי המדינה מוותרת על האישומים בגין ביצוע העבירות במתלוננות אלו. זאת ועוד, טענה זו של המשיב נטענה וקיבלה התייחסות במסגרת בקשתו הקודמת לעיון חוזר ולכן, לא מצאתי כי מדובר בנסיבה חדשה שהתגלתה או בשינוי נסיבות. אשר למתלוננות שלכאורה לא תופסות עצמן כנפגעות עבירה – לא זו בלבד שטענה זו לא

בוססה כדבעי, ואפשר שמדובר בפרשנות של המשיב לעדות המתלוננות, אלא שלא ברור מהי נפקותה. בנוסף, אף נסיבה זו הייתה ידועה בעת הגשת הבקשה הקודמת לעיון חוזר, ולכן אף היא אינה עולה כדי נסיבה חדשה או שינוי נסיבות. אשר לחומר הסייבר אשר נתקבל לאחרונה – הרי שטיבם של חומרים אלה טרם הוברר על ידי הערכאה הדיונית, וממילא ההליך דכאן אינו המקום הנכון לבירור משקל החומר החדש שהתגלה, אם בכלל. שנית, לעניין הטענות שמעלה המשיב ביחס למעורבותו של הרב אליהו – הרי שעדותו של הרב אליהו נסתיימה זמן רב לפני הגשת הבקשה לעיון חוזר שבענייננו, וטענות אלה אינן עולות לכדי שינוי המכרסם בחומר הראיות. סיכומו של דבר, דינן של טענות המשיב המצוינות לעיל להיבדק במסגרת ההליך העיקרי בענייננו, על אחת כמה וכמה משההליך נמצא בשלב מתקדם (ראו והשוו: עניין בהר, בפסקה 8; בש"פ 5069/06 גואטה נ' מדינת ישראל, בפסקה 5 (19.7.2006)).

16. אשר לטענתו של המשיב כי לאור חלוף הזמן השתנה האיזון בין האינטרסים העומדים בבסיס מעצרו לבין זכותו לחירות – אעמוד עליה במסגרת בחינת בקשת המדינה להארכת מעצרו של המשיב. כידוע, בעת בחינת בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, על בית המשפט להידרש, בין היתר, לתקופת מעצרו של הנאשם; לקצב התקדמות ההליך; למסוכנות הנשקפת מהנאשם; לעברו הפלילי; ולחומרת המעשים המיוחסים לו (ראו: בש"פ 8727/16 מדינת ישראל נ' אנטונוב, בפסקה 11 (22.11.2016)). בענייננו, יש ליתן את הדעת למסוכנות הגבוהה הנשקפת עד היום מן המשיב, הנובעת מאופי המעשים המיוחסים לו ומהתחכום הנלווה להם. כפי שצויין במסגרת ההחלטות הקודמות של בית משפט זה בענייננו של המשיב – המשיב ניצל את אמונתן של המתלוננות ואמונן בו כדי לבצע בהן מעשים מיניים חמורים וקשים, ולאחר מכן אף ניצל את מעמדו כדי להשתקן ולמנוע מהן לחשוף את מסכת האימים שעברו. על כן, מצאתי כי השלב המתקדם בו נמצא ההליך העיקרי, יחד עם המסוכנות הגבוהה הנשקפת מן המשיב והחשש משיבוש הליכי משפט, מצדיקים את המשך מעצרו. יוער בהקשר זה, כי המדינה הצהירה במעמד הדיון כי החשש משיבוש הליכי משפט לא כהה עם הזמן, זאת לאור העובדה שהמשיב מאגד סביבו קהילת מאמינים גדולה ולאור העובדה שהמתלוננות עדין סובלות מלחצים שמופעלים עליהן. נוכח האמור, סבורני כי בנסיבות אלה חלופת המעצר אינה יכולה לסכון והמשך מעצרו של המשיב מתחייב.

17. בטרם סיום יוער כי לא נעלמה מעיני העובדה כי במסגרת תקופת הארכת המעצר המבוקשת קבוע מועד הוכחות אחד בלבד. במסגרת הדיון שנערך בפניי הצעתו לצדדים כי אבקש מבית המשפט המחוזי לקבוע מועדי הוכחות נוספים, אולם הצדדים

גרסו כי הדבר בלתי אפשרי, נוכח העובדה שהמשיב אמור להעביר לידי המדינה את חוות דעת המומחה ביחס לחומרי הסייבר, וזאת עד ליום 1.1.2017. לאור זאת, ומאחר שלא ניתן להמשיך בהוכחות בטרם תתבררנה טענות המשיב בהקשר זה – לא ניתן להורות על הקדמת מועדי ההוכחות.

18. סוף דבר, הבקשה מתקבלת והערר נדחה. מעצרו של המשיב מוארך בזאת בתשעים ימים החל מיום 21.10.2016 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 52345-07-15 בבית המשפט המחוזי בנצרת, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"ח בכסלו התשע"ז (18.12.2016).

שׁוֹפֵט